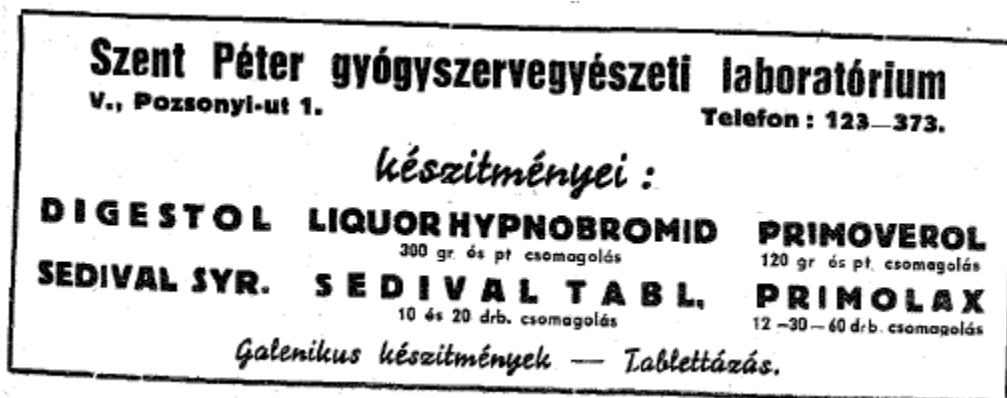

**Glück Rezső gyógyszerész esetei Szent Péterrel, rendőrökkel, feleségekkel,
gyógyszerekkel és csódhelyzettel**

Dobson Szabolcs

Szent Péter

Az "A Gyógyszerész" című szaklap 1948-as és 1949-es számaiban több alkalommal is megjelent az alábbi hirdetés:

Ez rendkívül érdekes – gondoltam magamban -, részben, mert ez az egyetlen hazai gyógyszergyártó, amelyet valamelyik Szentről neveztek el, másfelől a hazai gyógyszercegeket még 1948-ban államosították, és hát bizony a Szent Péter Gyógyszervegyészeti Laboratórium hirdetése egy lapszámban jelent meg olyan mondatokkal, mint, hogy "A Függetlenségi Népfrontban Rákosi Mátyás vezetésével megyünk előre és építjük tovább magyar népi demokráciánkban a szocializmust" (1).

Rögtön adódott a kérdés: ki állhat a háttérben, kié lehetett ez a cég? Mit lehet tudni Róla?

Nagyon gyorsan ki lehetett deríteni a www.gyogyszeresztortenet.hu-n, hogy Szent Péter neve összekapcsolódott egy bizonyos Glück Rezsőével, mégpedig a következő módon: először is volt 1894 óta a Rákóczi tér 2. szám alatt (és most is van, de 1939 óta a Rákóczi tér egyik sarkán lévő Német u. 2. /eredeti számozás szerint 32./ szám alatt) a Szent Péter gyógyszertár. Ezt a patikát vette meg Glück Rezső 1909-ben Falk Richárdtól (1878-1920), aki amellet, hogy patikus volt, nem túl hosszú életét jórészt az újság-, színmű-, regény- és filmforgatókönyv-írásnak szentelte. Glück neve a Gyógyszerész Zsebnaptár 1910 és 1911 évi kötetében szerepel e patika tulajdonosaként. Ebben az időszakban készült tehát az alábbi fénykép a gyógyszertár belsejéről.

Nade ki volt Glück Rezső? Erre a választ pl. Budapest Fővárosi Levéltára HU BLF – VII.102a – fogoly – 1910 – 2069 számú dokumentumából tudhatunk meg, amely egy fogoly nyilvántartás. Tudniillik Rezsőt Budapesten, 1910. október 11-én, egy hétfői napon, éjjel letartóztatták csalásért. A felvett adatokból megtudjuk, hogy 1880. július 6-án született, azaz alig múlt éppen 30 éves, 170 cm magas, kövér testalkatú, kerek arcú és állú, egészséges bőrszínű, fekete hajú, de kopaszodó, magas homlokú, ép fogazatú, fekete bajuszt viselő ember volt. Felesége éppen Hirsch Ottilia volt, de erre még visszatérünk. Volt egy gyermekük is. Foglalkozására nézve természetesen gyógyszerértulajdonos volt. Csalás vádjával ült a rendőrségi fogdában három napig, amikor is, október 14-én szabadlábra helyezték.

Anyakönyvi adatokból azt is tudjuk, hogy jó módú zsidó család sarja, nagyapja és édesapja is orvos volt. Ez utóbbi - Glück Ignác - szanatórium-tulajdonosként, 1900-ban, 59 éves korában hunyt el fehérvérűségben, így már nem érthette meg, hogy Rezső fia 1904-ben Budapesten gyógyszerészi oklevelet szerezzen (2).

Rendőrök

Nade, mi volt ez a bizonyos csalás? Ezt megismerhetjük a Népszava 1910. október 12-i számából az “A Munkáspénztár csalói előzetes letartóztatásban vannak” című cikkből, amely úgy kezdődik, hogy “A beteg, robotban elnyűtt munkások hiénái kedd délutánja óta a rendőrség börtönének a lakói.” (3). Glück mellett lekapcsolták még Fränkel Lipót pénztári orvost és Braun Lajos volt gyógyszerértulajdonost. “A beismerésben levő vádlottak a rokonok és sok ügyvéd sorfala között tették meg az utat a rendőrőrszobáról a második emeleten levő kihallgatási teremig. De voltak már ott újabb gyógyszerészek is, akiknek a kihallgatását a kapitány szükségesnek tartotta” (3). Az ügy lényege az volt, hogy az orvos nehéz anyagi helyzetbe került, tartozása volt Braun felé, akinek a Dohány utcában volt patikája, és hamis recepteket (vakrecepteket) írt Braunnak, aki felvette ezek után a Munkáspénztárból a pénzt, valódi teljesítés nélkül, persze. Ezt a patikát vette meg Glück Brauntól, majd Glück idején tovább folytatódott a vakreceptezés. Glück vallomását is lehozta a lap: “Glück Rezső, a Rákóczi-téri gyógyszertár tulajdonosa, aki a vakrecepteket nagy előzékenységgel elfogadta és a munkások bőrére leszámítoztatta, megismételte a hétfő éjszaka tett vallomását. „Beismerem, - mondotta - hogy eltévelyedtem. Kijelentem, hogy hajlandó vagyok az összes kárt, bármennyi legyen is az, megtéríteni. Nemcsak az ilyen módon leszámított, hanem a pénztár terhére készített összes receptek árát hajlandó vagyok kifizetni. Az összeget nem tudom, de ez mellékes. Meg kell azonban jegyezni, hogy bármelyik pénztári orvos dolgozik ilyen receptekkel és nincsen olyan gyógyszerész, aki azokat el ne fogadná. Ennek oka pedig az orvos és gyógyszerészeti pályán kifejlődött nagy konkurrencia.” A rendőrkapitány ekkor fölszólította, hogy nevezzen meg olyan gyógyszerészt, aki hasonló módon károsítja a pénztárt. Glück ekkor rövid gondolkodás után megnevezte Szöllősi Sándor gyógyszerészt, a József-körut 64. szám alatt levő „Apostol”-gyógyszertár tulajdonosát, akit Sándor kapitány gyorsan megejtett házkutatás után előállított. A Szöllősinél lefolytatott házkutatás igen sok terhelő adatot szolgáltatott. Egész halom vakreceptet találtak nála. Nem is tagadta a bűnös üzelmeket. Védekezésére azt hozta föl, hogy ő a gyógyszertárat június hóban vette meg és ekkor már be volt vezetve a receptekkel való manipuláció, de ő még ezideig ezekért a receptekért pénzt nem kapott” (...) Egy óra felé járt az idő, amikor Sándor László rendőrkapitány kihirdette a végzéseket, amelyek szerint a rendőrség Fränkel Lipót dr. munkáspénztári orvost, Braun Lajos magánzó, volt gyógyszerértulajdonost és Glück Rezső gyógyszerészt a Btkv. 381. §-ának 2. És a 383. §-ának 2. bekezdésébe ütköző csalás büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezte (3).

Feleségek

Anyakönyvi adatok szerint Rezső háromszor nősült.

Első feleségét, Hirsch Ottiliát (született 1884. augusztus 23.) 1907. április 6-án vette nőül.

Második felesége Preger Rivka (született 1880. július 6-án) volt; ezt a házasságot 1916. július 19-én kötötték.

Mindkét esetben válás miatt szűnt meg a házasság.

Harmadik és utolsó feleségével, Stern Erzsébettel (született 1895. április 22.) 1929. május 29-én keltek egybe.

Gyógyszerek

Unalmasnak nem mondható hatásági, gazdasági és magánélete mellett Rezső gyógyszerfejlesztésekkel is foglalkozott. Már az 1912-es (de 1911. december 31-vel lezárt) első hivatalos gyógyszerkülönlegességi listában is szerepel a **Digestol**, pulvis digestivus laxans és a **Liquor hypnobromid** nevű terméke (4), amelyek megjelennek a fenti, 1949-es hirdetésen is.

Bár a fenti patikabelső fényképen feltehetően Ő áll a pénztárgép mellett, közeli arcképet nem sikerült fellelni. Mindazonáltal fennmaradt a Digestol hirdetése, amelyen Rezső hiteles profilképe látható.

Ugyanis a Vidám esetek Aesculap birodalmában korabeli vicc- és anekdotagyűjteményben az alábbiak olvashatók: *“Fried Lajos országgyűlési képviselő jó barátomat elhozta egyik borgazda vacsorára. Persze megbeszéltük. A különlegességek reklámozását tette szóvá s egyebek közt így szól:*

- Ami izléstelen, az izléstelen. Itt van például a Digestol. Hát én nem tudom, jó szer-e a Digestol vagy rossz szer, de a reklámplakátjaira miért kellett egy olyan ronda pofát odapingálni, azt igazán nem értem. Óriási kacagás támadt, s a képviselő úrnak azonnal megmutatták a vacsorán jelenvolt Glück gyógyszerészt, a Digestol gyártóját, akinek képe élethű ábrázolásban szerepelt a Digestol plakátjain” (5). Az alábbi hirdetés pedig feltehetően szemből mutatja Rezsőt:

Egyébként a Szent Péter Gyógyszervegyészeti Laboratóriumot a törvényszék 1913-ban jegyezte be, mint Glück Digestol és a Liquor hypnobromid gyártására alapított cégét (6).

A cég utoljára az 1950 (!) decemberi Budapesti Távbeszélő névsorban szerepelt a Pozsonyi út 1 szám alatt, amitől Rezső nem lakott messze, mert lakása egy idő óta a Szent István park 6 szám alatt volt (7). Ez nagyon elegáns környezet volt akkor is és most is, vagyis nem mehetett Neki rosszul a szekér.

Érdekes, hogy emellett 1945. augusztus 21-i bejegyzéssel (Cg 48093/4.31107/1) megalapította feleségével, Stern Erzsébettel, továbbá Gáti Györgynéval és Reich Ibolyával az Iparvegyészeti Részvénytársaságot is, de, hogy ez a cég bármilyen érdemi tevékenységet végzett volna, arra nincs adatunk (8).

Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság

www.gyogyszeresztortenet.hu

2017. július 18.

Hitelezők

Azért nem ment mindig olyan jól a Szent Péter Gyógyszervegyészeti Laboratóriumnak, legalább is a Magyar Országos Tudósító egyik 1929. március 1-I híre szerint: *“A Királyi Törvényszék elrendelte a csődönkívüli kényszeregyezségi eljárást: a Szent Péter Gyógyszervegyészeti Laboratórium Glück Rezső budapesti (Szinyei-Merse utca 26) bej. Cég és ennek tulajdonosa, Glück Rezső budapesti lakos ellen. Vagyonfelügyelő Manó Endre budapesti ügyvéd”* (9).

Időskor

Rezső halálának dátumát nem ismerjük, de annyi bizonyos, hogy 1961. február 18-án, életének 81. évében a Budapesti Orvostudományi Egyetemen átvette arany díszoklevelét gyógyszerésszé avatásának 50. évfordulóján (10), bár más adataink szerint (l. fent) 1904-ben végzett, nem pedig 1901-ben, amikor még csak 21 éves lett volna.

*Ezúton mondok köszönetet **Szegő Ágnesnek** az anyakönyvi adatok és **Révész Miklósnak** a fényképek rendelkezésre bocsátásáért.*

Hivatkozások

1. A Gyógyszerész IV (3), 82 o., 86 o. (1949)
2. *Szmodits L., Dobson Sz.:* A magyar zsidóság és a gyógyszerészet 1945-ig; 74. o.; ISBN 978-963-08-9891-1, Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság, Budapest, 2014
3. A Munkáspénztár csalói előzetes letartóztatásban vannak. Népszava, 1910 október 12, 9. o.
4. A M. Kir. Belügyminiszter 1912. évi 30.000/VII c. számú rendelete a forgalomba hozható gyógyszerkülönlegességek jegyzékéről. www.gyogyszeresztortenet.hu
5. *Varságh Zoltán:* Vidám esetek Aesculap birodalmából, 72. o. ISBN 963 86455 7 1, Eredeti kiadás: Budapest, 1925; második kiadás: Dictum Kiadó, Budapest, 2005
6. Budapesti cím- és lakásjegyzék (25. évfolyam), 798. o. Franklin Társulat, Budapest, 1913.
7. Budapesti Távbeszélő Névsor, 151. o., 439 o.; Magyar Posta, 1950 december
8. Központi Értesítő, 358 o., Budapest, 1946
9. Magyar Országos Tudósító, 4. Törvényszéki Kiadás. Kiadó: Magyar Országos Tudósító Rt., Budapest, 1929 március 1.
10. Budapesti Orvostudományi Egyetem – tanácsulések 1960-1961, 222. o.